

N:o 108.

Af Herr **A. J. Lyth**: Om anslag för ordnande af tandläkareundervisningen i riket m. m.

I följd af underdånig framställning från Kongl. Sundhets-kollegium afgaf Kongl. Maj:t till 1875 års riksdag nådig proposition om beviljandet af ett årligt anslag af 1,500 kronor till förberedande åtgärders vidtagande för ordnande af tandläkareundervisningen i Riket, men sagde proposition lyckades då icke röna af Riksdagen det gynsamma mottagande, som sakens vikt och stora betydelse utan tvifvel förtjenar.

Sedan frågan vid 1875 års riksdag förfallit, inlemnades emellertid den 18 Maj 1876 till Kongl. Maj:t en af hufvudstadens tandläkare under-teknad ansökning, deruti bemälde tandläkare, med framhållande af den utveckling tandläkarekonsten numera vunnit samt de brister och olägenheter af mångfaldig art, som för närvarande vidlåda tandläkareundervisningen i vårt land, i underdånighet hemstälde det Kongl. Maj:t täcktes taga förenämnda ärende uti förnyadt öfvervägande och förhjelpa frågan till en lycklig lösning, varande uti berörda skrifvelse särskildt föreslaget upprättande i hufvudstaden af ett tandläkareinstitut med tillhörande poliklinik, der meddellösa patienter kunde erhålla kostnadsfri vård, hvarföre alla kostnader beräknats uppgå första året, då nödiga instrumenter och inventarier måste anskaffas, till 12,000 kronor och sedan framgent till 10,000 kronor årligen.

Den 27 Maj 1876 behagade Kongl. Maj:t genom nådig remiss infor-
dra Kongl. Sundhets-kollegii utlåtande öfver nyss omförmälda ansökning
och den 5 innevarande Januari har Kongl. Sundhets-kollegium till Kongl.
Maj:t inkommit med ett vidlyftigt yttrande i ämnet, hvilket här i afskrift
bifogas och hvaraf bland annat framgår, att Kollegium, som ansett det
väckta förslaget om ett tandläkareinstitut upprättande ännu vara alltför
omfattande, under varmt och kraftigt förordande af åtgärders vidtagande
från statens sida tillstyrkt, att ifrågavarande undervisning måtte, på sätt
i utlåtandet närmare angifves, bestridas af en vid Kongl. Karolinska insti-
tutet nyanställd lärare och en tandläkare, samt att till bestridande af
utgifterna härför och för upprätthållandet af en för undervisningen nöd-
vändig poliklinik af Riksdagen måtte äskas ett årligt anslag af 6,000
kronor, deraf 5,000 kronor antagits åtgå till aflöning af läraren och tand-
läkaren, samt 1,000 kronor till förhyrande af lämplig lokal för polikli-
niken. Kollegiets utlåtande har likväl beklagligen så sent till Kongl.
Maj:t afgifvits, att någon proposition i ämnet, hvartill det samma dock
i hög grad synes böra föranleda, svårigen torde till nu församlade riks-
möte kunna medhinnas. I följd häraf och enär förevarande ärende är af
största vikt och betydelse för hela landet och icke minst för landsorten,
der mångenstädes bristen på duglige tandläkare är så stor och känbar,
att många sjuka derigenom hindras att i rätt tid söka hjälp, andra åter
nödgas att för erhållande af nödig vård företaga kostsamma resor till
hufvudstaden och, hvilket är det värsta af allt, der exempel till och med före-
kommit på personer, hvilka genom dålig behandling af okunniga ut- och
inländska qvacksalvare inom tandläkarekonstens område lidit skada till helsa
och lif; — så vill det synas mig att frågan oundgängligen kräfver en
skyndsam behandling samt att dess afgörande icke bör till en obestäm-
d framtid uppskjutas.

Då nu genom verkställandet af Sundhets-kollegii förslag den dubbla
fördelen skulle vinnas dels att undervisningen i tandläkarevetenskapen
blefve ändamålsenligt ordnad, dels äfven att en fullt betryggande kontroll
öfver de personers duglighet, som vilja utöfva tandläkareyrket erhöles,
något som här lika väl som öfver allt annorstädes är behöfligt, och då
dertill kostnaderna för vinnande af dessa fördelar — äfven om till de af
Sundhets-kollegium föreslagna 6,000 kronor läggas två oafvisligen behöf-
liga poster, nemligen dels 500 kronor årligen till bestridande af utgifterna
för gas och vattenförbrukning vid polikliniken jemte någon aflöning åt
en vaktmästare och dels 1,000 kronor första året till inköp af inventarier

och instrumenter — icke lära kunna anses vara högt upptagna utan tvärtom med fästadt afseende på den fördel, som derigenom beredes landets innevånare, särdeles billiga, så vågar jag härmed hos Riksdagen vördsam-
meligen hemställa:

att Riksdagen måtte för tandläkareundervisningens bestridande samt underhållande i hufvudstaden af en poliklinik för behandling af tandsjukdomar på ordinarie stat uppföra ett anslag af 6,500 kronor samt derjemte, för inköp af behöfliga inventarier och instrumenter till den föreslagna polikliniken, till Kongl. Maj:ts förfogande anvisa ett extra anslag å 1,000 kronor, att under år 1878 utgå.

Stockholm den 27 Januari 1877.

A. J. Lyth.